

Verksamhetsrapport och bokslut 2022

samt sammanfattning av verksamhetsperioden 2020–2022

Regionalt utvecklingsnätverk, RUN

2023-02-15

Peter Degerman, ordförande RUN

Ulrika Auno, verksamhetsledare RUN

Innehållsförteckning

Verksamhetsrapport 2022.....	1
samt sammanfattning av verksamhetsperioden 2020–2022.....	1
Regionalt utvecklingsnätverk, RUN.....	1
Sammanfattning av verksamhetsperioden 2020–2022.....	3
Identifierade samverkansmål 2020–2022.....	3
Årliga handlingsplaner.....	3
Finansiering.....	5
Organisation.....	5
Övergripande mönster och lärdomar under verksamhetsperioden gällande nya kompetensutvecklingsaktiviteter samt fritidshems- och specialpedagogiska seminarier.....	6
Ledningsgruppens reflektioner och slutsatser.....	9
RUN:s verksamhet i handlingsplanen för 2022.....	10
Nätverk.....	10
Kompetensutvecklingsaktiviteter.....	11
Samverkansområden.....	26
Övningsskoleverksamhet/VFU.....	26
Rektorsprogrammet.....	26
Arbetsintegrerad lärarutbildning.....	26
Gymnasiesamverkan.....	27
ULF-försöksverksamhet - Praktisknära skolforskning i samverkan.....	28
Ekonomi.....	29
Handlingsplan 2022 med ekonomisk redovisning.....	29

Sammanfattning av verksamhetsperioden 2020–2022

I det Regionala utvecklingsnätverket, RUN, har 19 kommuner i Mittsverige-regionen och Mittuniversitetet samverkat kring skolutveckling och skolledarskap under verksamhetsperioden 2020–2022. I RUN ingår också Specialpedagogiska skolmyndigheten, Region Jämtland Härjedalen och Kommunförbundet Västernorrland. RUN är ett aktivt forum där beprövad erfarenhet och kunskap möter vetenskaplig erfarenhet och kunskap. Syftet med detta är att bidra till skolutveckling som kan leda till att höja skolhuvudmännens måluppfyllelse, elevernas kunskapsresultat och lärarutbildningens kvalitet.

Verksamhetsplanen för åren 2020–2022 har byggt på identifierade och gemensamt framtagna samverkansmål som berör områdena likvärdighet, systematiskt kvalitetsarbete med särskilt fokus på ledarskap, kompetensförsörjning och digitalisering.

Identifierade samverkansmål 2020–2022

RUN:s verksamhet ska stödja regionens skolhuvudmän och Mittuniversitetets lärarutbildning i utvecklingsarbetet på alla nivåer i de egna organisationerna genom att skapa möjligheter till kunskapsinhämtning, erfarenhetsutbyte och samverkansmöjligheter med syfte att:

1. öka medvetenhet och kunskap om vilka olika faktorer som påverkar barns och elevers rätt och möjligheter till en likvärdig utbildning samt hur likvärdigheten kan stärkas.
2. öka medvetenhet och kunskap om hur ett fungerande systematiskt kvalitetsarbete med ett aktivt och tydligt ledarskap på alla nivåer i organisationen kan bidra till att höja undervisningskvalitet och på lång sikt måluppfyllelsen.
3. öka medvetenhet och kunskap om hur man kan höja och behålla antalet behöriga lärare och rektorer samt utveckla och hitta nya sätt att organisera och bedriva utbildning utifrån det uppdrag verksamheterna har.
4. öka medvetenhet och kunskap om den nationella digitaliseringsstrategin och tillhörande handlingsplan samt hur man kan arbeta för att omsätta dessa i den egna verksamheten.

Dessa samverkansmål har starka kopplingar till varandra och har därför integrerats både i det strategiska och i det operativa arbetet inom RUN, vilket åskådliggörs i de årliga handlingsplanerna. På så sätt har samverkansmålen tillsammans utgjort en helhetsbild av vad regionens skolhuvudmän och lärarutbildning sett som mest angeläget att samverka om under verksamhetsperioden för att kunna utveckla kvaliteten i utbildningen i sina respektive verksamheter. Samverkansmålet som rör likvärdighet har utgjort ett övergripande mål för verksamheten inom RUN medan övriga mål setts som stöd och medel för detta.

Årliga handlingsplaner

RUN utgör forum för konkretisering av insatser som kan bidra till utvecklingsarbete i enlighet med de framtagna samverkansmålen. Dessa insatser har samlats i årliga handlingsplaner för RUN:s verksamhet. Handlingsplanerna under verksamhetsperioden 2020–2022 har rymt nätverk, kompetensutvecklingsaktiviteter och samverkansområden som syftat till att stödja regionens skolhuvudmän och Mittuniversitetets lärarutbildning i utvecklingsarbetet på alla nivåer i de egna organisationerna i enlighet med verksamhetsplanens samverkansmål.

Nätverk

Under verksamhetsperioden har ett nytt regionalt nätverk startats inom RUN, IKT-nätverket, utifrån uttryckta behov hos kommunerna att mötas regionalt för att stödja varandra i det lokala arbetet med att stärka digitaliseringen. Verksamheten i nätverket har utgått från samverkansmålet *öka medvetenhet och kunskap om den nationella digitaliseringsstrategin och tillhörande handlingsplan samt hur man kan arbeta för att omsätta dessa i den egna verksamheten*. Syftet med nätverket har varit att möjliggöra ett ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte i IKT-pedagogiska frågor för regionens kommuner och Mittuniversitetets lärarutbildning, som ger deltagarna ett stöd för ett framgångsrikt och systematiskt lokalt utvecklingsarbete.

Utöver IKT-nätverket som utformats inom RUN och finansierats med RUN-medel har kommunerna under verksamhetsperioden kunnat erbjudas ett nätverk med fokus på nyanländas lärande och ett som arbetat med språk-, läs- och skrivutveckling som Mittuniversitetet samordnat på uppdrag av Skolverket.

Kompetensutvecklingsaktiviteter

Under behovsinventeringen inför verksamhetsperioden uttryckte kommunerna behovet att kunna planera långsiktigt för personalens kompetensutveckling och önskade att samma aktiviteter skulle återkomma i handlingsplanerna under verksamhetsperiodens tre år. På så sätt möjliggjordes för skolhuvudmän och deras verksamheter att långsiktigt kunna planera vilket år man ville nyttja en specifik aktivitet. För att tillgängliggöra aktiviteterna i handlingsplanen för alla kommuner anslutna till RUN uttrycktes under inventeringen att den digitala distributionsformen för aktiviteterna var att föredra. I handlingsplanerna planerades därför, i högre utsträckning än under tidigare verksamhetsperioder, att aktiviteter skulle genomföras digitalt. Med anledning av pandemin påskyndades utvecklingen av digitala distributionsformer, vilket har inneburit att endast ett fåtal aktiviteter genomförts på campus Sundsvall och Östersund medan de allra flesta genomförts digitalt. Ytterligare behov som uttrycktes i inventeringsarbetet var att kompetensutvecklingsaktiviteterna skulle vara av mer långsiktig strategisk karaktär och leda till utveckling i verksamheterna snarare än att kortsiktigt bidra till inspiration för enskilda medarbetare. Fyra nya kompetensutvecklingsaktiviteter för denna verksamhetsperiod utformades därför med processupplägg, där deltagarna i aktiviteterna utgick från och arbetade med att utveckla sin egen verksamhet i utbildningen. De fyra aktiviteterna syftade till att stödja och utveckla alla nivåer i styrkedjan.

Samverkansområden

Handlingsplanen för 2020–2022 har utöver kompetensutvecklingsaktiviteterna också rymt samverkansområden där dialog och samverkan mellan Mittuniversitetet och skolhuvudmän varit i fokus i syfte att stärka kompetensförsörjningen av lärare och rektorer samt bygga upp strukturer för samverkan om praktiktäna skolforskning. Två av samverkansområdena kopplar helt till samverkan om lärarutbildning (övningsskoleverksamhet/VFU och arbetsintegrerad lärarutbildning) medan övriga samverkansområden rör samverkan mellan skolhuvudmännen och lärosätet som helhet (Rektorsprogrammet, gymnasiesamverkan och ULF) Under verksamhetsperioden har behovet av samverkan om lärarutbildning ökat och tydliggjorts. Dialog om möjliga lösningar har förts mellan

Mittuniversitetet och skolhuvudmännen, dock har inget konkret utvecklingsarbete kunnat starta upp under verksamhetsperioden.

Finansiering

Parterna i RUN har gemensamt finansierat den verksamhet som bedrivits under 2020–2022 genom att kommunerna bidragit med 2 kr/invånare och år till verksamheten medan Mittuniversitetet finansierat RUN:s tjänsteorganisation bestående av 2,40 administrativ tjänst och 0,25 ordförandeskap.

Organisation

RUN-riksdag

Under verksamhetsperioden har RUN:s högsta beslutande organ varit RUN-riksdagsmötet där alla parter i nätverket är representerade; nämnsordförande och skolchef från varje kommun, prefekt från respektive institution inom lärarutbildningen vid Mittuniversitetet, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Region Jämtland Härjedalen och Kommunförbundet Västernorrland. Samtliga ledamöter i RUN:s ledningsgrupp deltar också i RUN-riksdagsmötet. Vid RUN-riksdagsmötet 2022 rapporterades verksamhet och bokslut för 2021 och en handlingsplan med tillhörande budget för 2022 antogs. Utöver detta fördes dialog om vad skolmyndigheternas regeringsuppdrag och professionsprogrammen innebär för skolhuvudmän, lärosäte och samverkan inom RUN samt om rektorers arbete och arbetsvillkor kopplat till rekrytering och omsättning.

Ledningsgrupp

Vid RUN-riksdagen 2020 utsågs en ledningsgrupp för RUN med uppdrag att ansvara för övergripande och strategisk ledning av RUN under verksamhetsperioden 2020–2022. Ledningsgruppen har bestått av representanter för kommunerna i Jämtlands och Västernorrlands län samt delar av Hälsingland, Mittuniversitetets institutioner inom lärarutbildningen, Specialpedagogiska skolmyndigheten, Region Jämtland Härjedalen och Kommunförbundet Västernorrland. Under 2022 har ledningsgruppen sammanträtt vid fem tillfällen. Utöver det löpande arbetet har ledningsgruppen under året följt upp effekter av verksamheten inom RUN under verksamhetsperioden samt genomfört en behovsinventering inför en ny samverkansperiod. Ledningsgruppen har genom ett processarbete utvecklat ett förslag till nya ramar för samverkan inom RUN som ska ligga till grund för en dialog om samverkan vid RUN-riksdagsmötet 2023. Ramarna för samverkan kommer att bearbetas vidare efter dialogen vid RUN-riksdagsmötet och planeras vara färdigställt i juni 2023.

Utvecklingsnätverk

Det östra och västra nätverket har under verksamhetsperioden haft gemensamma digitala möten med anledning av pandemin. Även efter pandemin har nätverken fortsatt att mötas gemensamt med en fysisk träff och två digitala per termin. Under 2022 har utvecklingsnätverken arbetat med att följa upp aktiviteter och samverkansområden i handlingsplanen samt med att bidra till behovsinventeringen inför en ny samverkansperiod inom RUN. Utöver detta har nätverken haft erfarenhetsutbyten avseende aktuella och angelägna frågor för kommunerna samt dialog om lärarutbildningar och

kompetensutveckling för yrkesverksamma lärare som ges av Mittuniversitetet på uppdrag av Skolverket.

RUNs tjänsteorganisation

Det Regionala utvecklingsnätverket, RUN, har sitt säte på Mittuniversitetet där en administrativ stödfunktion om 2,4 tjänst samordnar verksamheten och stödjer organisationen inom RUN.

Övergripande mönster och lärdomar under verksamhetsperioden gällande nya kompetensutvecklingsaktiviteter samt fritidshems- och specialpedagogiska seminarier

Under verksamhetsperioden 2020–2022 erbjöds inom RUN fyra nya kompetensutvecklingsaktiviteter som utgick från RUN:s framtagna samverkansmål för perioden och vände sig till olika nivåer av styrkedjan:

Inför summering av verksamhetsperioden 2020–2022 och planering av kommande verksamhetsperiod genomfördes en extra uppföljning för att försöka ta reda på vilka långsiktiga effekter deltagarna kan se i sina verksamheter kopplat till dessa nya aktiviteter. Parallellt gjordes även en likadan uppföljning av de seminarier som erbjödits under perioden; Specialpedagogiskt seminarium och Fritidshemsseminarium. Detta för att se om det gick att utläsa några mönster, likheter och skillnader utifrån de olika formerna av kompetensutvecklingsaktivitet (processinriktad aktivitet med en serie sammankopplade träffar jämfört med enskilda seminarier med olika teman) och vilka effekter som syns i verksamheten. Frågorna som ställdes var:

- Nu när det har gått en tid efter genomförd kompetensutvecklingsaktivitet, vad kan du se att du har med dig för förstärkta kunskaper eller förmågor i vardagens arbete?

- Hur använder du och implementerar nya kunskaper och förmågor så att det ger effekt i vardagen?
- Vilka effekter kan du se? Vad bidrog till att ni fick just den effekten *alternativt* vad gjorde att ni inte fick någon effekt?
- Om du fick en chans att genomföra aktiviteten på nytt, skulle du göra någonting annorlunda i ditt/ert arbete före, under eller efter deltagandet?

Nedan följer ett försök att summera mönster, skillnader och lärdomar gemensamma för alla aktiviteterna. Effekter för och reflektioner kring varje enskild aktivitet går att läsa under respektive rubrik nedan.

Pandemin och deltagande

Pandemin har påverkat genomförande och utfall av alla aktiviteter. Alla aktiviteter fick ställas om till digitala innan uppstart på grund av restriktioner.

För verksamheterna har pandemin inneburit en mycket pressad vardag med hög sjukfrånvaro och fokus på att få vardagsdriften att gå ihop. Utvecklingsarbete och kompetensutveckling har för många verksamheter inte kunnat prioriteras. Detta kan ha påverkat både antalet anmälda och även bortfall av deltagare under aktivitetens gång.

Utöver pandemins påverkan lyfts även hög arbetsbelastning och hög personalomsättning som två hindrande faktorer för skolhuvudmännens personal att delta i och fullfölja kompetensutvecklingsaktiviteter. Det tycks vara samma på alla nivåer av organisationen, från lärare och rektorer till förvaltning och politiker.

Framgångsfaktorer

Återkommande framgångsfaktorer för att få effekt i verksamheten är att:

- rektor/chef är tydligt involverad i de aktiviteter som erbjuds lärare. Rektor anmäler och deltar vid uppstart (eller mer) för att kunna säkerställa goda förutsättningar för deltagande, uppföljning och ansvar för koppling till övergripande utvecklingsarbete och mer långsiktiga effekter.
- inbjudan är tydlig vad gäller syfte, målgrupp, upplägg och förutsättningar för deltagande.
- aktivitetens syfte, upplägg, förutsättningar för deltagande (till exempel arbetsinsats med för- och efterarbete) är känt och förankrat hos alla deltagare som anmäls samt berörd chef.
- fler deltagare från samma enhet/verksamhet.
- att det finns en plan för och att det genomförs ett mellanrums-/uppföljande arbete på enheten utifrån deltagandet.

Teamaktiviteter och flera deltagare från samma verksamhet

Långsiktiga effekter beskrivs tydligast hos de som arbetat i team både under pågående aktiviteter och efter. Det syns i team-aktiviteterna OLS och FKL, men också i Fritidshemsseminarierna samt i LLU (som vände sig till enskilda lärare) i de fall där rektor eller skolchef har valt att anmäla flera tillsammans. Där beskrivs tydliga effekter i det inre arbetet. Att flera personer från samma verksamhet

deltar och genomför en gemensam kompetensutvecklingsaktivitet tycks ha en positiv påverkan på möjligheter att få långsiktiga effekter i verksamheten.

Med det sagt, verkar det ha varit mer utmanande för verksamheter att anmäla hela lärarteam än enskilda lärare, om man jämför antalet anmälda till LLU och FKL. Man kan tänka sig flera anledningar till de relativt höga siffrorna för LLU och Specialpedagogiska seminarierna, till exempel:

- att målgruppen (förstelärare eller specialpedagoger/-lärare) ofta är ensam på en enhet och därför har ett stort behov av erfarenhetsutbyte
- att behovet att utveckla sig inom sitt kunskapsområde är fortsatt stort
- att det kommer nya personer med liknande uppdrag
- att det är en sammanhållen aktivitet över en termin, med korta träffar (2,5h), som bara "drar" en person från verksamheten, dvs. "kostnaden" för driftsorganisationen är inte så hög (LLU)
- att det är seminarieform där man anmäler sig för enbart ett tillfälle, vilket gör att man inte förbinder resurser på fler tillfällen och över längre tid (Specialpedagogiska seminarier).

Fritidshemsseminarierna sticker ut med många deltagare under träffarna och flera från samma enhet. Detta kan bero på att:

- de endast har skett vid fyra tillfällen under hela verksamhetsperioden
- de vänder sig till en avgränsad verksamhet/personalgrupp
- anmälan sker inför varje enskilt seminarietillfälle (man binder sig inte till flera träffar)
- hög motivation för deltagande då deltagarna själva beskriver sig och sin verksamhet som tidigare bortglömd och lågt prioriterad.

Team- och processaktiviteterna OLS respektive FKL formades efter uttalade önskemål från kommunerna om mer processtödande aktiviteter över tid, som stöttade och utgick från befintliga arbetet i verksamheterna. Det skulle behövas fler samtal med representanter från kommunerna för att förstå varför fler team inte anmält intresse.

Den digitala formen

Den digitala formen ses som välfungerande och positiv i alla aktiviteter, såväl de nya kompetensutvecklingsaktiviteterna som de två seminarieformerna. Den lyfts fram som resurs- och tidsbesparande, den ökar möjligheten att träffas, byta erfarenheter och lära av och med varandra inom regionen trots långa avstånd. Nackdelar som nämns är att det är trevligare att ses fysiskt då man kan prata mer informellt, lättare bygga relationer och tillit samt nätverka och knyta nya kontakter. De allra flesta tycks dock överens om att fördelarna med digitala träffar överväger nackdelarna.

Information, spridning och förväntningar

De medarbetare i gruppen Skolsamverkan (FUS), som ansvarat för planering, genomförande och uppföljning av kompetensutvecklingsaktiviteterna ser en utvecklingspotential i arbetet med att få ut information om och inbjudningar till kompetensutvecklingsaktiviteter till rätt målgrupp med syfte att höja antal deltagare. Idag skickas information till skolchefer, verksamhetschefer, utvecklingsnätverk för spridning i den egna organisationen. Hur denna spridning sedan fungerar i praktiken kan ha ett värde för respektive kommun att undersöka för att säkerställa att kommunernas gemensamma medel inom RUN nyttjas maximalt.

Inbjudan behöver innehålla tydlig information om aktivitetens upplägg, innehåll och förutsättningar (till exempel vilken tid som krävs före, under och efter deltagande) så att chefer och deltagare anmäler sig till "rätt" aktivitet, har goda förutsättningar för att genomföra den samt att deltagarnas förväntningar stämmer med aktivitetens planerade innehåll och upplägg.

Uppföljning och utvärdering

Lågt deltagande på såväl utvärderingar direkt efter den genomförda aktiviteten liksom den uppföljningsenkät som gick ut några månader efter avslutad aktivitet försvårar arbetet med systematiska förbättringar av kompetensutvecklingsaktiviteter. I de underlag som finns från utvärderingar och uppföljning uttrycker deltagarna att verksamheten svarar upp mot samverkansmålen, det är dock svårt att följa vilka effekter aktiviteterna haft i deltagarnas verksamheter. Det gör det även svårt att säkerställa att verksamheten inom RUN svarar upp mot samverkansmålen och om den därmed bidrar till den effekt som kommuner och lärosäte vill se under denna verksamhetsperiod.

Ledningsgruppens reflektioner och slutsatser

RUN är ett värdefullt nätverk för Mittuniversitetet som få andra universitet har i den form och omfattning som lärosätet och skolhuvudmännen byggt upp gemensamt över tid. Genom RUN har parterna stora möjligheter att ha systematisk kontakt, dialog och samverkan både avseende forskning och utbildning.

Verksamheten under verksamhetsperioden 2020–2022 har byggt på gemensamt framtagna samverkansmål och syftat till att skapa möjligheter för kunskapsinhämtning, erfarenhetsutbyte och samverkansmöjligheter inom de områden som samverkansmålen berör. De årliga handlingsplanerna visar på att dessa möjligheter funnits i hög utsträckning och utvärderingar av aktiviteterna pekar på att innehållet i dessa svarat upp mot samverkansmålen. Pandemin har dock påverkat allas möjlighet att engagera sig i RUN och de aktiviteter som bedrivits, vilket medfört att aktiviteterna nyttjats i relativt låg utsträckning.

Den i verksamhetsplanen uttryckta effekten av kunskapsinhämtning, erfarenhetsutbyte och samverkansmöjligheter som parterna ville se under verksamhetsperioden var att skolhuvudmän och lärarutbildning skulle få stöd i utvecklingsarbetet på alla nivåer i de egna organisationerna. De effekter som respektive organisation önskat se i sina verksamheter utifrån arbete med målen är svåra att följa enbart inom ramen för RUN. Ett utvecklingsområde framåt kan vara att internt i respektive deltagande organisation stärka arbetet med att följa upp effekterna av samverkan inom RUN samt att stärka de gemensamma strukturerna inom RUN för uppföljning av effekter.

RUN:s verksamhet i handlingsplanen för 2022

Nätverk

Regionalt IKT-nätverk

Utifrån uttryckta behov från kommuner inom RUN har RUN-riksdagen tidigare tagit beslut om att starta ett regionalt IKT-nätverk som en del av RUN-verksamheten. Syftet med nätverket har varit att möjliggöra ett ömsesidigt lärande och erfarenhetsutbyte i IKT-pedagogiska frågor för regionens kommuner och Mittuniversitetets lärarutbildning, som ger deltagarna ett stöd för ett framgångsrikt och systematiskt lokalt utvecklingsarbete. Nätverket startades 2021 och fem digitala nätverksträffar genomfördes under det året. Under 2022 genomfördes tre digitala nätverksträffar (i februari, maj och november) samt ett tvådagars internat i Sundsvall i september. Under internatet arbetade nätverket med att djupdyka i den nationella digitaliseringsstrategin och ta fram förslag på prioriterade mål och till dessa koppla aktiviteter som nätverket kan fokusera på de kommande åren. På övriga träffar har bland annat digitala läresurser varit ett tema och belysts ur både ett strukturellt perspektiv (granskning, organisering) samt ett pedagogiskt perspektiv. Under 2023 planerar nätverket att titta på den nya digitaliseringsstrategin 2023–2027 samt SKR:s nyläppta rapport om pedagogisk och teknisk support i skolväsendet.

I nätverket finns representanter från följande kommuner: Berg, Bräcke, Härjedalen, Kramfors, Krokom, Nordanstig, Strömsund, Sundsvall, Timrå, Åre, Örnköldsvik och Östersund. I nätverket finns det även representanter från Mittuniversitetets lärarutbildning (ämnes- respektive grundlärarprogram).

Samordnarnätverk för nyanländas lärande

Detta nätverk, som bedrivits sedan 2016 på uppdrag från Skolverket, genomfördes för andra året i rad i samarbete med RUC-X vid Gävle Högskola. Fokus har framför allt legat på hur man kan följa upp, utvärdera och vidareutveckla de insatser som genomförs ute i verksamheterna med koppling till nyanlända och flerspråkiga elevers lärande. Vidare har olika sätt för att, utifrån det som sker ute i verksamheterna, skapa beprövad erfarenhet behandlats. Under framför allt våren uppmärksammades särskilt beredskapen för att ta emot barn och ungdomar från Ukraina.

En nedåtgående trend vad gäller antalet skolhuvudmän som vill vara representerade i nätverket och särskilt vad gäller kontinuiteten i samordnarnas deltagande i träffarna bekräftades under året. Efter en genomförd inventering av intresset för fortsatt nätverk under 2023 och dialog med Skolverket beslutades att nätverket upphör. De samordnare och dess skolhuvudmän i RUN-kommunerna som vill fortsätta erbjuds plats i andra befintliga samordnarnätverk.

Nätverk för språk-, läs- och skrivutveckling

Nätverken (Västernorrland-Hälsingland och Jämtland) arbetar med frågor kring nationella satsningar, olika kompetensutvecklingsinsatser och erfarenhetsutbyte inom kunskapsområdet språk-, läs- och skrivutveckling och har ett nära samarbete med Skolverket/NCS.

Syftet med årets nätverksarbete har varit att språk-, läs- och skrivutvecklarna (SLS:are) i nätverket, samt de nyckelpersoner som SLS:arna krockar arm med i verksamheten, ska få ökad kunskap om hur

man kan arbeta för att stimulera läsintresse hos barn och elever samt hur man kan organisera för ett samarbete med skolbibliotekarier. Årets nätverksarbete har även syftat till att öka språk-, läs- och skrivutvecklarnas kunskap och kompetens kring hur man kan stödja förbättringsarbete i en förändringstrött verksamhet. Språk-, läs- och skrivutvecklarna som deltar i nätverket representerar sammanlagt 16 skolhuvudmän i Jämtland, Västernorrland och Hälsingland. Under 2022 genomfördes sex nätverksträffar för SLS:are och representanter från skolbibliotek. Till en av träffarna bjöds lärare, skolbibliotekarier och rektorer in för kompetensutveckling om läsfrämjande arbete och samverkan med skolbibliotek.

Nätverksrepresentanterna upplever att årets nätverksarbete har lett till ökad kunskap om läsfrämjande undervisning och skolbibliotekets viktiga roll i arbetet med att öka läsintresse hos barn och elever. Representanterna har även uttryckt att deras egen kunskap inom området har utvecklats och att de lärare och rektorer som fått ta del av föreläsningar, artiklar, rapporter och annat som nätverksrepresentanterna lyft i olika sammanhang uttryckt detsamma. Genom att SLS-nätverket bjudit in skolbibliotekarier för att kroka arm i nätverksarbetet har arbetet med att utveckla samarbete och samverkan lokalt möjliggjorts. Nätverksträffarnas kontinuerliga inslag av kollegialt lärande, till exempel kring vetenskapliga artiklar kopplat till läsintresse, har bidragit till att SLS:arna fått med sig ny kunskap och verktyg för att leda lärande samtal i sina lokala kontexter.

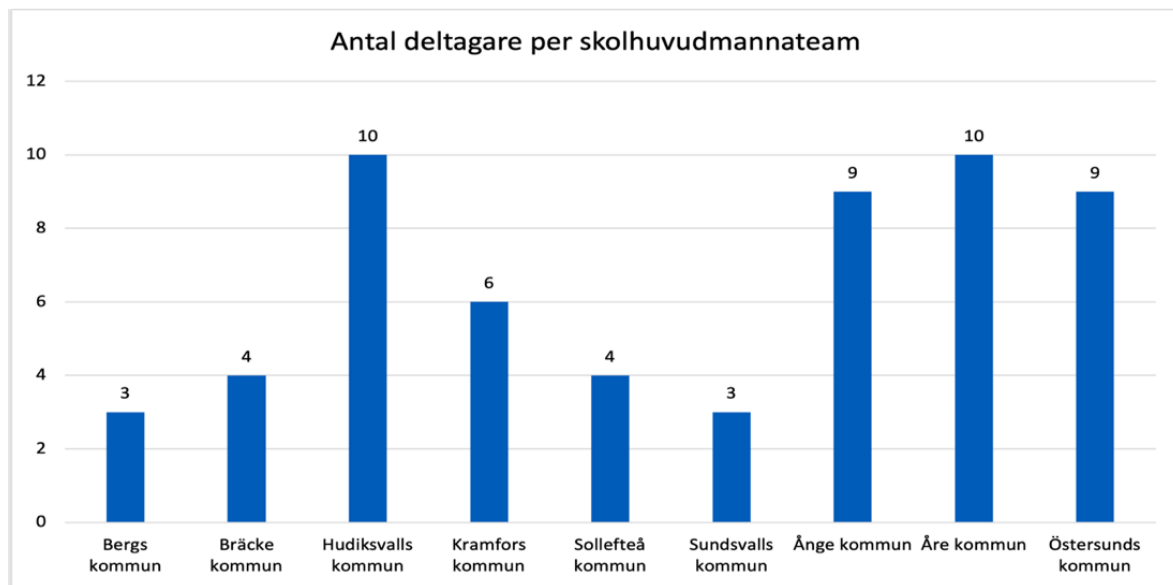
Kompetensutvecklingsaktiviteter

Att organisera en likvärdig skola

Aktiviteten vänder sig till skolhuvudmän med fokus att öka likvärdigheten mellan huvudmannens förskolor och skolor. Skolhuvudmännen har fått anmäla egna ihopsatta team till aktiviteten som bland annat kan bestå av skolchefer, verksamhetschefer, politiker, utvecklingsledare eller andra nyckelfunktioner.

Syftet med aktiviteten var att öka kunskapen och förmågan att organisera och skapa förutsättningar för en mer likvärdig förskola och skola samt att möjliggöra erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande både inom och mellan de olika teamen. Kompetensutvecklingsaktiviteten har genomförts en gång under verksamhetsperioden med fyra tillfällen över tre terminer (vt 21 – vt 22). Nio team/skolhuvudmän deltog i aktiviteten.

Diagrammet nedan visar deltagande skolhuvudmän samt antal deltagare per team.

Utvärdering av aktiviteten

Utvärderingen efter genomförd aktivitet visar att deltagarna tycker att aktiviteten i mycket hög eller hög grad har gett möjligheter till erfarenhetsutbyte och lärande **mellan** teamen. I kommentarerna lyfts fram att det har varit lärorikt och intressant att lyssna till forskare och andra team, andra politiker och tjänstepersoner samt att man gärna sett högre deltagande från alla team och ännu mer tid för samtal. Aktiviteten sägs ha skapat anledning för politiker och tjänstepersoner att träffas och fokusera på en gemensam agenda. Erfarenhetsutbytet politiker och tjänstepersoner emellan ses som positivt, ger goda exempel och förståelse utanför den egna kontexten. Deltagarna lyfter även fram att utbyte och lärande **inom** det egna teamet varit utmanande i de fall teamen inte prioriterat de egna mellanrumsträffarna eller att deltagandet blivit lägre för varje träff. Pandemin och hög arbetsbelastning lyfts fram som anledningar till andra prioriteringar. Några team lyfter fram det motsatta; att man uppskattat och tagit vara på möjligheten att träffas även mellan de gemensamma träffarna, politiker och tjänstepersoner tillsammans. Dessa deltagare menar att det varit en bra start för teamet att påbörja ett arbete på hemmaplan, att det stärkt en känsla av "samma båt" i regionen och gett mer erfarenhetsutbyte än nya kunskaper. Några deltagare har saknat mer konkreta exempel på hur andra kommuner har lyckats samt ett större kontinuerligt deltagande från teamen, särskilt politiker. Många är återkommande positiva till det digitala upplägget ur både tillgänglighets- och tidsperspektiv. Det har varit intressant att få träffa team från långt bort och även gett möjlighet att ha lite större team än om man hade behövt resa.

Effekter i verksamheten

Inför summering av VP 20–22 och planering av kommande verksamhetsperiod har RUN gjort en extra uppföljning för att försöka ta reda på vilka långsiktiga effekter deltagarna kan se i sina verksamheter kopplat till dessa nya aktiviteter. Endast tre team har svarat på denna uppföljning och det skiljer sig mycket åt i vilka effekter de har sett och ser.

Två team lyfter fram att man har fått ökad kunskap om att tänka utifrån likvärdighetsaspekter, en större samsyn mellan funktioner i kommunen samt mer insyn i forskning om området.

Ett av dessa team beskriver aktiviteten som väldigt positiv för kommunens eget arbete. Teamet har fått mer bakgrund och forskning kring området vilket ger en tryggare grund för reflektioner och handlingar. Det har lett till att kommunen infört ett annat sätt att arbeta mellan huvudman och tjänstepersoner, bland annat flera dialogträffar mellan politik och rektorer. Tiden tillsammans på de gemensamma aktivitetsträffarna, och att teamet träffades däremellan, bidrog till ett djupare samarbete samt mer insyn och förståelse för olika uppgifter.

Ett team ser inga tydliga effekter i verksamheten som går att koppla till kompetensutvecklingsinsatsen. Aktiviteten beskrivs som bra men att deltagande och engagemang från skolhuvudmannen, framför allt politikernivå, beskrivs som lågt. Det som hade kunnat bidra till andra effekter är bland annat en bättre förankring om varför teamet ska delta i aktiviteten och att alla deltagare behöver prioritera tid även mellan tillfällena.

Låg svarsfrekvens på både utvärdering och framför allt uppföljning gör det svårt att följa upp effekter, analysera aktiviteten och ha underlag för förbättring.

Möjliga slutsatser

Framgångsfaktorer för mer långvariga effekter i den egna verksamheten tycks vara högt deltagande från alla i teamet under träffarna, såväl politiker som tjänstepersoner, ett prioriterat och konsekvent arbete i teamet mellan träffarna och en plan för fortsatt arbete i teamet efter aktivitetens avslut.

Att kommunicera och förankra aktivitetens syfte, form, förutsättningar och arbetsinsats hos alla tänkta deltagare innan anmälan tros också bidra till bättre förutsättningar för att se ett konsekvent deltagande som kan ligga till grund för långsiktiga effekter.

Arbetsformen att arbeta i team (politiker och tjänstepersoner) och att träffas återkommande, tycks vara uppskattat och skapa goda förutsättningar för mer långsiktiga effekter. Att få samma input, möjlighet att reflektera tillsammans och även erfarenhetsutbyte mellan kommuner lyfts uteslutande fram som något efterlängtat och positivt.

En utmaning var att deltagandet minskade över tid. Den pågående pandemin påverkade deltagarna, både i möjlighet att delta i de gemensamma träffarna och att bedriva arbete mellan dessa träffar på hemmaplan. Även andra anledningar lyftes fram, såsom hög arbetsbelastning och personalomsättning. Ett stort bortfall på politikernivå beskrivs i flertalet kommuner. Detta kan behöva analyseras vidare inom respektive verksamhet.

Den digitala formen uppskattas och ses som en stark möjliggörare för deltagande och ett brett erfarenhetsutbyte. Att träffas fysiskt beskrivs som viktigt för känslan av trygghet, tillit och att bygga relationer.

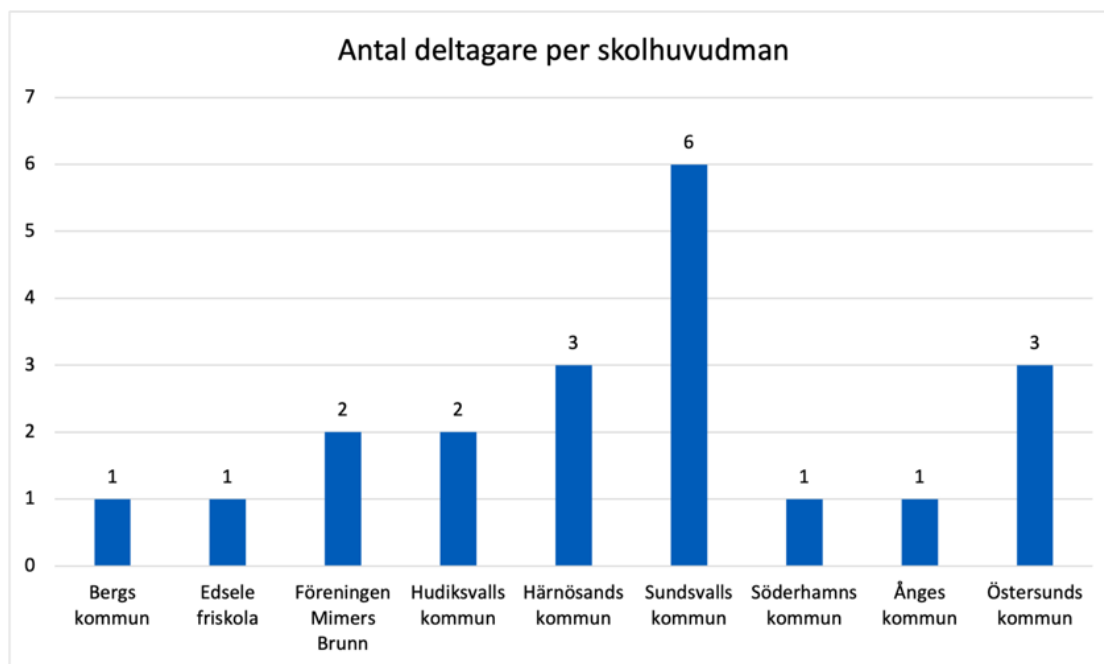
Ett team lyfter fram att tiden mellan träffarna var för lång och att det var en negativ faktor.

Att leda en likvärdig skola

Aktiviteten vände sig till rektorer från förskolan till vuxenutbildningen med syftet att öka kunskapen om att leda en mer likvärdig skola, skapa möjligheter för erfarenhetsutbyte och kollegialt lärande och därigenom öka förmågan att leda en mer likvärdig skola. Aktiviteten genomfördes en omgång under verksamhetsperioden, vt 21 – ht 21 med fyra digitala träffar. Det var då 28 anmälda deltagare.

Pandemin påverkade möjligheter att delta och vid sista tillfället deltog 12 rektorer. Aktiviteten erbjöds vt 22 men ställdes in på grund av för få anmälda deltagare.

Diagrammet nedan visar antalet deltagare per kommun som genomfört aktiviteten.

Utvärdering av aktiviteten

11 deltagare genomförde utvärderingen av aktiviteten. Där framkom bland annat att innehållet har varit tydligt kopplat till aktivitetens syfte och att deltagande har stärkt kunskaper om och förmågan att leda en likvärdig förskola och skola. Det framkom utmaningar med att genomföra uppgifter mellan träffarna och det stora avhoppet av deltagare försvårade arbetet i basgrupper. Några önskar mer indelning av deltagarna utifrån verksamhetsformer medan andra lyfter fram hur lärorikt det varit att få lära mellan verksamhetsformer.

Effekter i verksamheten

Inför summering av VP 20–22 och planering av kommande verksamhetsperiod har en extra uppföljning kopplat till långsiktiga effekter i sina verksamheter genomförts. Uppföljningsenkät skickades ut cirka sex månader efter avslutad aktivitet. Sex deltagare har svarat på enkäten.

Tre deltagare beskriver att de har med sig en större förståelse för de olika skolformerna, nya insikter kring begreppet likvärdighet och fördjupade kunskaper. Man lyfter även fram ökad förståelse för de olika förutsättningar som finns ute i kommuner och verksamheter samt ny erfarenhet av olika lösningar. Likvärdighetsperspektivet beskrivs ha blivit en viktig del i sättet att förhålla sig till

vardagsarbetet, i dialog med huvudman samt medarbetare. Man ser även nya kontakter med kollegor i andra kommuner, verksamheter och på Mittuniversitetet. Dessa deltagare beskriver till exempel att man har arbetat med implementering genom kollegialt lärande inom enheterna samt genom kollegialt lärande med elevhälsan och där även nyttjat samtalsmodeller från aktiviteten. Någon säger att de inte hunnit påbörja någon konkret förändring ännu men har planer för kommande läsår.

Några effekter som beskrivs är bland annat ett tydligare gemensamt fokus inom enheten, ökad arbetsglädje och pedagogisk dialog samt ökad studiero. Man beskriver en påbörjad synvända i kollegiet om likvärdig utbildning och undervisning. Man har även planerat för ett fortsatt arbete tillsammans med SPSM. Sjukfrånvaro av personal har gjort att implementeringsarbete har tagit längre tid för några.

Möjliga slutsatser

En utmaning i upplägget var att möta deltagarnas olika förväntningar och förhoppningar att få arbeta med kollegor inom olika eller enbart samma verksamhetsform. Då syftet med aktiviteten var framskrivet som erfarenhetsutbyte och lärande både **mellan** och **inom** verksamhetsformer organiserades basgrupperna med blandade verksamhetsformer (dvs. rektorer från förskola, grundskola och gymnasium/vuxenutbildning blandat) men under de gemensamma träffarna fick deltagarna även möjlighet att sitta i verksamhetsstyrda grupper för reflektioner kopplade till sin specifika verksamhetsform. Majoriteten av deltagarna uttryckte att detta var positivt och lärorikt då det finns mycket att lära mellan verksamhetsformer och det är bra att få syn på den "röda tråden" ur ett barn-, elev- och studentperspektiv. Några ville enbart arbeta med kollegor från samma verksamhetsform och såg ingen poäng alls med ett utbyte.

Det fanns även olika förväntningar om fördelning mellan diskussioner och föreläsningar, där ett fåtal starkt önskade mer sakliga inspel om "vad som är likvärdighet" vilket krockade med syftet för aktiviteten som handlade om att **problematisera** begreppet likvärdighet, utifrån styrdokument, lagar och praktik.

Inför en eventuell ny omgång kan man antingen tänka att syftet med utbyte mellan verksamhetsformer är viktigt, står fast och kanske behöver tydliggöras eller så kan man skruva på planeringen och erbjuda olika aktiviteter (eller nätverk) kopplade till respektive verksamhetsform. Samma resonemang kan behöva föras om balansen mellan erfarenhetsutbyte och gemensamt reflekterande å ena sidan och önskan om tydliga "rätt-fel" och konkreta exempel på hur man kan göra "rätt". Detta skulle behöva planeras i dialog med skolhuvudmännen.

Arbetet i basgrupperna mellan träffarna var ytterligare en utmaning då deltagarna beskrev en stor svårighet att få till dessa möten. En anledning var det stora bortfallet av deltagarna under aktivitetens gång samt att alla hade en väldigt hög arbetsbelastning (pandemin en stor faktor).

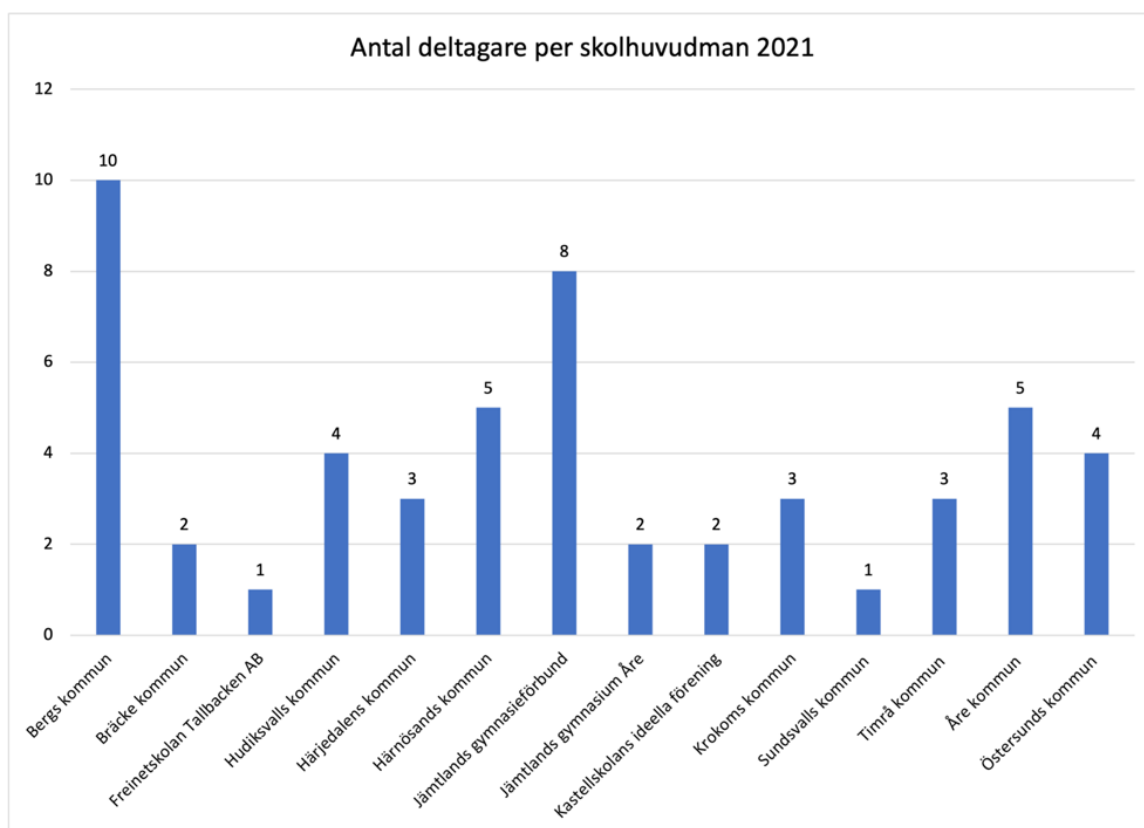
Rektorernas arbetsbelastning och den höga personalomsättningen är faktorer som tydligt var ett hinder för deltagande och genomförande av aktiviteten.

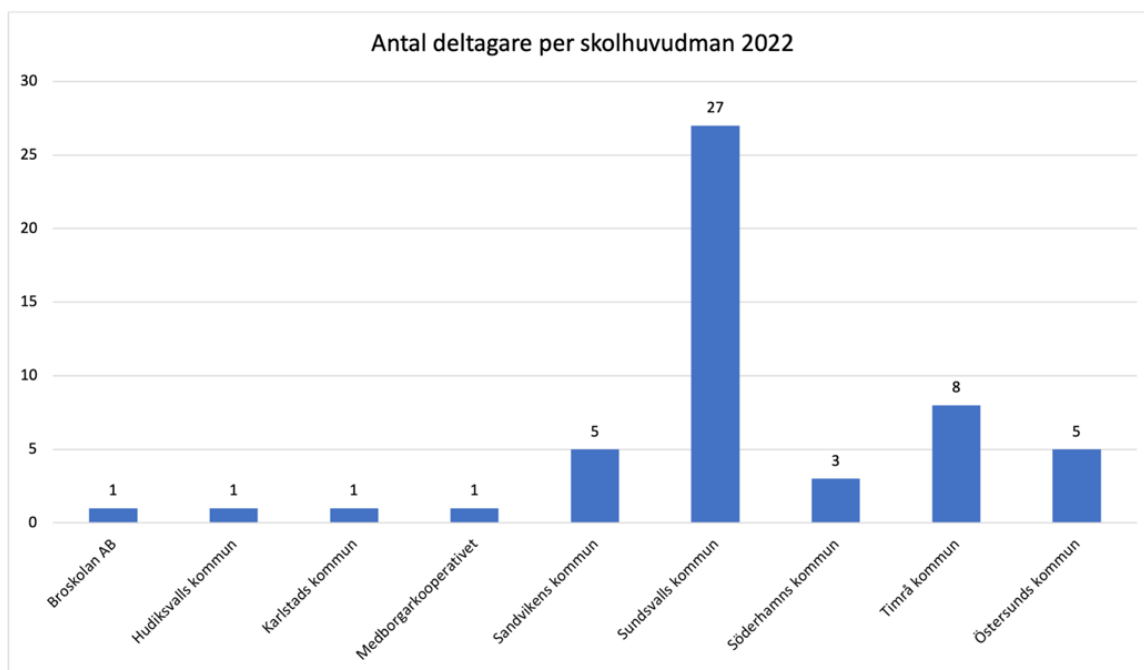
Att leda lärande och utveckling

Denna kompetensutvecklingsaktivitet riktar sig till personer som leder utvecklingsarbete och kollegialt lärande i sin verksamhet och syftar till att deltagarna, via aktuell forskning och beprövad erfarenhet, stärker sina kunskaper och förmågan att leda utvecklingsarbeten genom kollegialt lärande i sin verksamhet. Aktiviteten har genomförts vid två tillfällen under perioden, vt 2021 och vt 2022. Aktiviteten är uppdelad på fyra tillfällen á 2,5 h, utspridda över en termin. Samtliga fyra tillfällen genomfördes digitalt.

Första omgången deltog 53 deltagare och andra omgången 52 deltagare. Dessa var förstelärare, arbetslagsledare och specialpedagoger från förskola, grundskola, gymnasium, Centrum för flerspråkigt lärande samt Folkuniversitetet. Andra omgången deltog fler externa deltagare (som betalade avgift) och fler skolhuvudmän anmälde flera deltagare, även från samma enhet.

Tabellerna nedan visar antal deltagare per skolhuvudman för 2021 respektive 2022.

Utvärdering av aktiviteten

Utvärderingar har genomförts i direkt anslutning till avslutande träff. 25 respektive 24 deltagare besvarade utvärderingen. Här framgår att majoriteten av deltagarna var mycket nöjda med aktiviteten och att de i hög grad fått ökade kunskaper om samt stärkt sin förmåga att leda utvecklingsarbete i sin verksamhet. Den digitala formen har fungerat väl, upplevs ge tids- och resursvinster och är något man gärna vill fortsätta med. Rektors engagemang och deltagande lyfts fram som positivt.

Effekter i verksamheten

Uppföljningsenkäten skickades ut till deltagarna från båda omgångarna samt till deltagarnas rektorer. Det innebär att några deltagare har svarat enbart en månad efter sista genomförda träffen. Andra har haft ett helt läsår på sig att arbeta och se eventuella effekter. 14 deltagare svarade på enkäten.

En rektor lyfter fram att hen ser en grupp skolutvecklare som är mycket tryggare i sin roll att leda kollegiet i det gemensamma lärandet. Rektor lyfter fram att hen och personalen nu skapat en tydlig struktur för kollegialt lärande. De har bildat en styrgrupp för skolutveckling som tar fasta på mål i det systematiska kvalitetsarbetet och planerar pedagogiska forum samt workshops med syfte att implementera nya kunskaper om pedagogiska frågor. Hen ser också ett mycket större fokus på kollegialt lärande och utveckling av undervisningen och uttrycker att hen "är stolt över mina förstelärare som gick RUN- utbildningen och känner att de utvecklats mycket. De bidrar starkt till vår skolutveckling och jag som rektor måste inte leda allt".

Flera av deltagarna lyfter fram att de ser effekter på en personlig nivå där de har stärkt självförtroende i sin roll, känner sig tryggare och mer professionella. Man upplever sig ha fler konkreta verktyg att använda när kollegiet har gemensamma träffar eller utvecklingsdagar. Det kan också handla om att man har fått ett tydligare mandat av rektor efter aktiviteten och att ansvaret och uppdraget har förtydligats. Någon lyfter att man samtalar mer om beprövad erfarenhet och vetenskaplig grund i personalgruppen.

En deltagare beskriver att arbetslagen hen handleder har förändrat och utvecklat sin dokumentation, uppföljningar och utvärderingar. De efterfrågar och söker stöd i litteratur och forskning och hen möts av djupare frågeställningar och reflektioner ute i verksamheten.

Några deltagare skriver att de ännu inte hunnit se några effekter av de nya kunskaperna, men att de har bidragit i planeringen för kommande läsår, till exempel av uppstartsdagar eller träffar med kollegiet.

Två deltagare menar att aktiviteten inte bidrog till några nya kunskaper, innehållet var sådant de redan kunde.

Någon lyfter fram att de inte har sett några effekter då deras rektor inte prioriterade att delta i aktiviteten och därför har de inte haft någon samsyn eller gemensam förståelse att arbeta utifrån. En annan lyfter att det vore värdefullt att rektor eller närmaste chef deltog vid alla tillfällen för att få större "hävstångseffekt i verksamheten".

Möjliga slutsatser

Rektors anmälan, deltagande vid uppstart, uppföljning av och engagemang i deltagarnas aktivitet tycks vara en framgångsfaktor. Det tycks också positivt att vara fler deltagare från samma kommun och/eller enhet då man kan stärka varandra och lättare hitta strukturer på hemmaplan.

Den digitala formen beskrivs ge tidsvinst, resursvinst och vara miljösparande.

Upplägg, innehåll och form är återkommande uppskattat. Balansen mellan input från forskare/föreläsare och styrda samtal för reflektion och utbyte är uppskattat. Att deltagarna får prova verktyg/modeller som de sedan kan använda i sin roll lyfts uteslutande som positivt.

Det är återkommande höga anmälningssiffror. Man kan tänka sig flera anledningar, till exempel att denna funktion ofta är ensam på en enhet och därför har ett stort behov av erfarenhetsutbyte, att behovet att utveckla sig inom detta kunskapsområde är fortsatt stort, att personalomsättningen är hög och det kommer nya personer med liknande uppdrag. Det kan även hänga ihop med att det är en sammanhållen aktivitet över en termin, med korta träffar (2,5 h) och att den bara "drar" en person från verksamheten, dvs. "kostnaden" för driftsorganisationen är inte så hög.

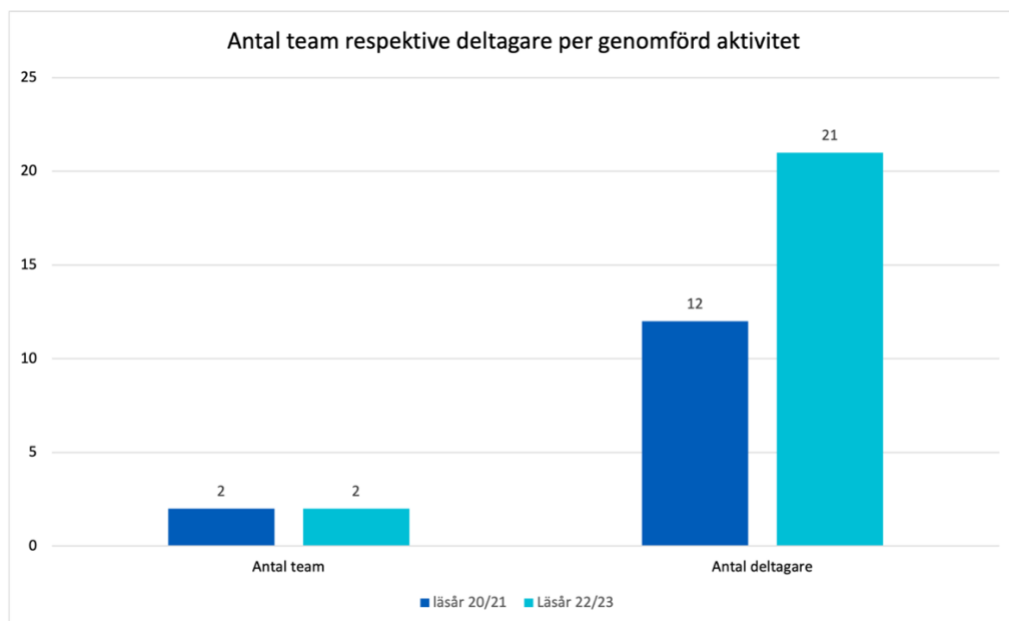
Framgångsrikt kollegialt lärande

Denna kompetensutvecklingsaktivitet är ett processinriktat stöd som riktar sig till lärarteam (ca 5–12 personer) med ett gemensamt utvecklingsområde inom förskola, grundskola, gymnasium eller vuxenutbildning. Syftet med aktiviteten var att stärka och stödja de deltagande teamens förmåga att bedriva ett framgångsrikt kollegialt lärande genom ökad kunskap om samt stärkt förmåga att planera och genomföra utvecklingsarbete utifrån ett identifierat utvecklingsområde i den egna verksamheten. Aktiviteten gavs vid 5 digitala träffar á 3 h över ett läsår. Varje team erbjöds utöver detta ett enskilt handledningstillfälle.

Aktiviteten har erbjudits i tre omgångar och genomförts två gånger under verksamhetsperioden. Den genomfördes läsåret 20/21 samt läsåret 22/23. Läsåret 21/22 ställdes aktiviteten in på grund av för få anmälda team. Första omgången deltog två lärarteam från Ånge kommun i aktiviteten. Hösten 2022 startades aktiviteten för två arbetslag/team från samma grundskola i Härnösands kommun, totalt 21

deltagare. Under hösten 2022 genomfördes två av utbildningsträffarna och de återstående tre genomförs under våren 2023.

Diagrammet nedan visar antalet team respektive deltagare per genomförd aktivitet.

Utvärdering av aktiviteten

Teamen (inklusive rektor) från 20/21 uttryckte i utvärderingen av aktiviteten att kompetensutvecklingen i hög grad har stärkt deras förmåga att planera för och bedriva kollegialt lärande. Utvärdering av den pågående aktiviteten planeras i samband med sista träffen i maj 2023. I de utvärderingar som genomförs efter varje träff beskrivs aktiviteten som positiv och givande av deltagarna.

Effekter i verksamheten

Ett mejl med uppföljningsfrågor gick ut till rektor för teamen som deltog 20/21 med frågor kopplade till märkbara effekter i verksamheten.

Rektorn beskriver att skolan har haft nytta av fortbildningen och hen ser stor skillnad i hur arbetslagen nu lägger upp och använder sina möten. Förut var det mest att "släcka eldar" medan nu finns det möten som enbart är till för pedagogiska diskussioner. Arbetslagsmöten har fått en mer tydlig agenda. De har under året läst en gemensam bok, haft boksamtal med olika roller och dokumentation har legat till grund för en handlingsplan framåt.

Rektor ser att de kan bli ännu bättre på att testa de olika samtalsmetoderna som provades under aktiviteten så att fler har möjlighet att komma till tals, det är lätt att gå på i samma fotspår. Rektor ser att personalen behöver tillfällen att öva på detta och tänker försöka genomföra fler under nästa läsår.

"...sammanfattningsvis tycker jag att er fortbildning blev ett bra avstamp för oss att komma i gång med kollegialt lärande och vi har påbörjat något som jag tror kan bli ett hållbart arbetssätt."

Möjliga slutsatser

Aktiviteten togs fram utifrån önskemål från kommunerna om mer processtödsliknande kompetensutveckling, gärna i grupp och kopplat till det man arbetar med i verksamheten.

Anledningen till det låga antalet anmälda team har lyfts för samtal i Operativa utvecklingsnätverken.

Anledningar som har diskuterats är att:

- formen har varit ny och kanske svår att förstå.
- det är svårt att veta om informationen når ut till målgruppen (spridning inom kommunerna).
- pandemin har gjort det svårt att frigöra och anmäla ett helt team.
- den höga arbetsbelastningen har gjort det svårt att frigöra och anmäla ett helt team.
- formen ställer höga krav på arbete mellan träffar vilket också tar tid från en pressad verksamhet.

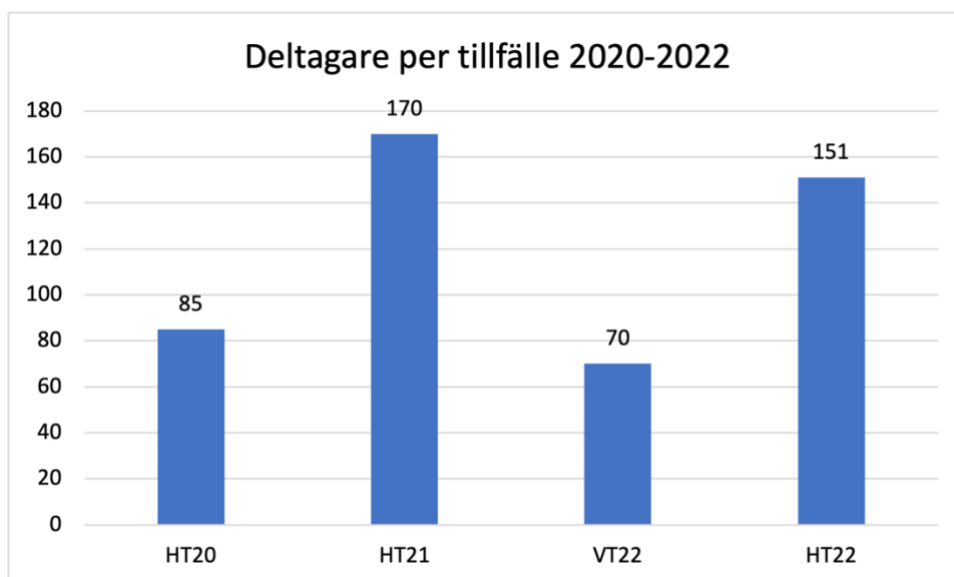
Deltagarna är oerhört positiva och beskriver att genomföra en aktivitet i ett team är en stor vinst för vilka effekter som kan bli långsiktiga.

Rektors engagemang och deltagande tycks vara en nyckelfaktor för att teamet ska kunna genomföra aktiviteten, få förutsättningar att träffas under läsåret samt att få till ett mer långsiktigt arbete på enheten.

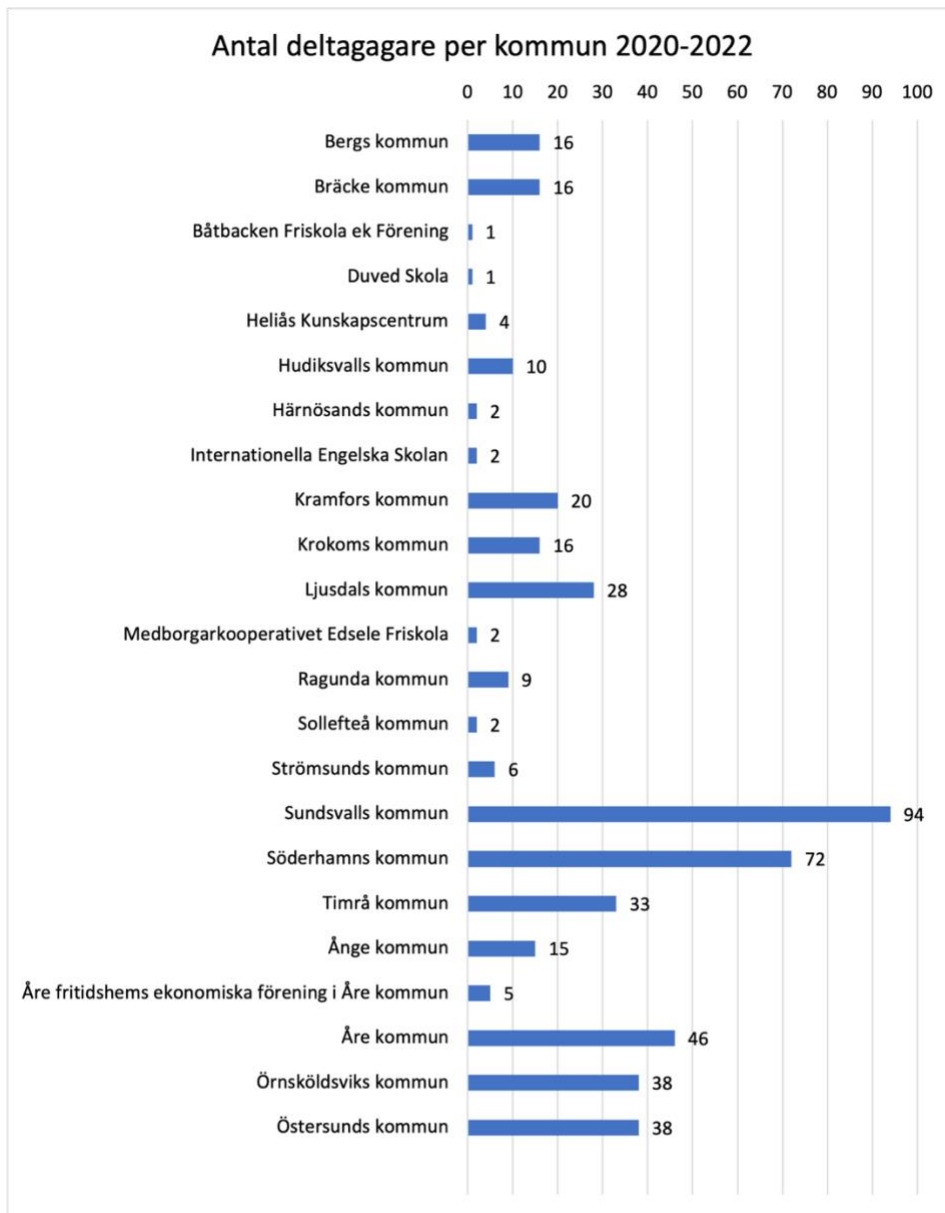
Fritidshemsseminarium

Fritidshemsseminarierna har erbjudits vid fyra tillfällen under verksamhetsperioden. Syftet är att ge pedagoger och rektorer i fritidshemmet möjlighet att ta del av aktuell forskning, utbyta erfarenheter och samverka med andra pedagoger och rektorer i fritidshemmet. De två seminarierna under 2022 handlade om fritidshemmets verksamhet och uppdrag samt input om fritidsläroarbetsutbildningens innehåll och upplägg respektive systematiskt kvalitetsarbete.

Diagrammet nedan visar totalt antal deltagare per seminarietillfälle över hela verksamhetsperioden.

Diagrammet nedan visar totalt antal deltagare från respektive kommun/organisation över hela verksamhetsperioden.

Utvärdering av aktiviteten

Utvärderingar har gjorts direkt efter respektive seminarium. Deltagarna är väldigt nöjda och lyfter fram konkreta verktyg, nya idéer och kunskaper, litteraturtips och underlag för vidare arbete i den egna verksamheten. Man lyfter även fram goda samtal i mindre grupper och viktigt erfarenhetsutbyte med andra verksamheter. Den digitala formen upplevs som positiv då många kan delta men flera efterfrågar också att få träffas fysiskt igen. Flera lyfter fram vikten av att vara många från samma verksamhet och att rektor deltar för att kunna bidra till förutsättningar för vidare arbete på hemmaplan.

Effekter i verksamheten

En uppföljningsenkät skickades ut i slutet av verksamhetsperioden till alla deltagare på de olika seminarierna. Endast 12 deltagare svarade på enkäten.

De deltagare som svarat på enkäten beskriver att de har fått med sig en ökad förståelse för komplexiteten i fritidshemmets statliga uppdrag, ny forskning om och för fritidshemmet, utmaningar med samverkan bland annat gällande skolans lärandeuppdrag och det kompensatoriska uppdraget. Ökad kunskap om rastaktiviteter och vikten av en god överlämning mellan skola och fritidshem beskrivs också. Rektorer lyfter även fram en ökad förståelse för fritidshemmets uppdrag och behovet att synliggöra det systematiska kvalitetsarbetet för och med fritidshemmet. Flera beskriver också konkreta, praktiska kunskaper och idéer de har fått i samtal och utbyte med kollegor från andra fritidshem.

De nya kunskaperna och förmågorna används i samtal med personal, på gemensamma planeringsdagar, i handledning av studenter och även som en del av det pågående systematiska kvalitetsarbetet.

Vad gäller effekter av deltagande i ett eller flera seminarier synliggörs flera konkreta åtgärder och förändringar i verksamheterna: rastaktiviteter och rastbod, utepedagogik, mer gemensam planering, mer långsiktig planering utifrån styrdokument. Man beskriver en ökad medvetenhet kring lärandeuppdraget och en annan syn på hela skoldagen samt att samarbetet mellan fritids och skola har utvecklats. Fritidshemmet har blivit en synlig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Fler utbildade fritidslärare har lockats till enheten.

Några anledningar till dessa effekter sägs vara att man har gått flera från samma verksamhet inklusive rektor, att förberedelser gjordes tillsammans inför ett seminarium samt att det funnits tid till efterarbete i arbetslaget.

Det motsatta lyfts fram som anledningar till uteblivna effekter; bristfällig eller ingen tid för gemensam reflektion och planering, svårt att återge utbildning/kunskaper till de som inte är på plats, för lite tid för efterarbete och uppföljning, ingen utvärdering av förändringar som görs.

Möjliga slutsatser

Låg svarsfrekvens på både utvärdering och framför allt uppföljning gör det svårt att följa upp effekter, analysera aktiviteten och ha underlag för förbättring.

Framgångsfaktorer för mer långvariga effekter i den egna verksamheten tycks vara flera deltagande pedagoger från samma skola och rektor under träffarna, att det finns en vilja och en plan för arbete inför och efter seminarierna. Att kunskaper och nya idéer fångas upp på skolan efter genomfört seminarium tycks underlättas av att rektor deltar och att man är fler från samma skola. Att få samma input, möjlighet att reflektera tillsammans och även erfarenhetsutbyte mellan kommuner lyfts uteslutande fram som något efterlängtat och positivt. Den digitala formen uppskattas och ses som en stark möjliggörare för deltagande och ett brett erfarenhetsutbyte. Att träffas fysiskt är dock viktigt för känslan av trygghet och tillit, för att lära känna varandra och för att nätverka.

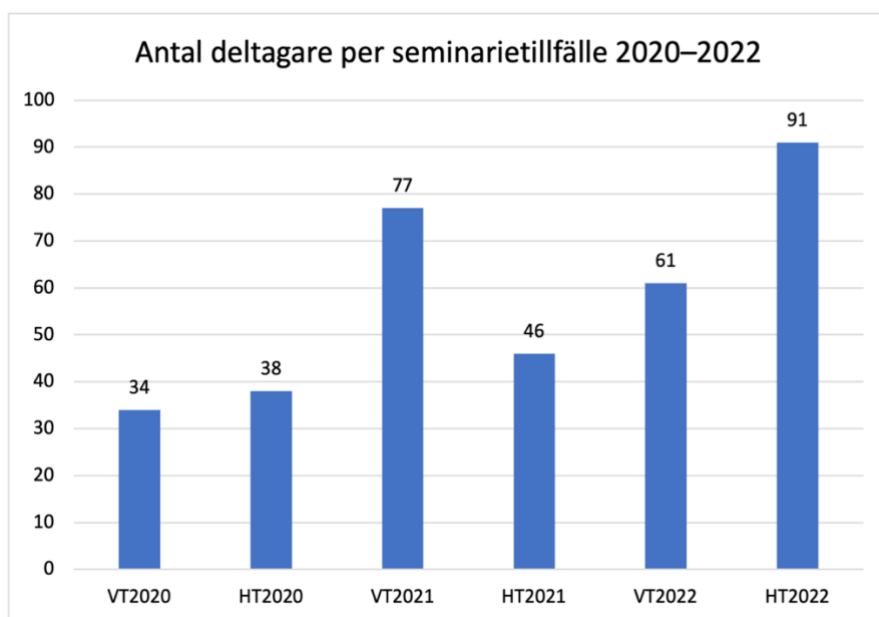
”Viktigt och härligt med tydligt fokus på vår verksamhet – fritidshemmet” är ett återkommande medskick.

Specialpedagogiskt seminarium

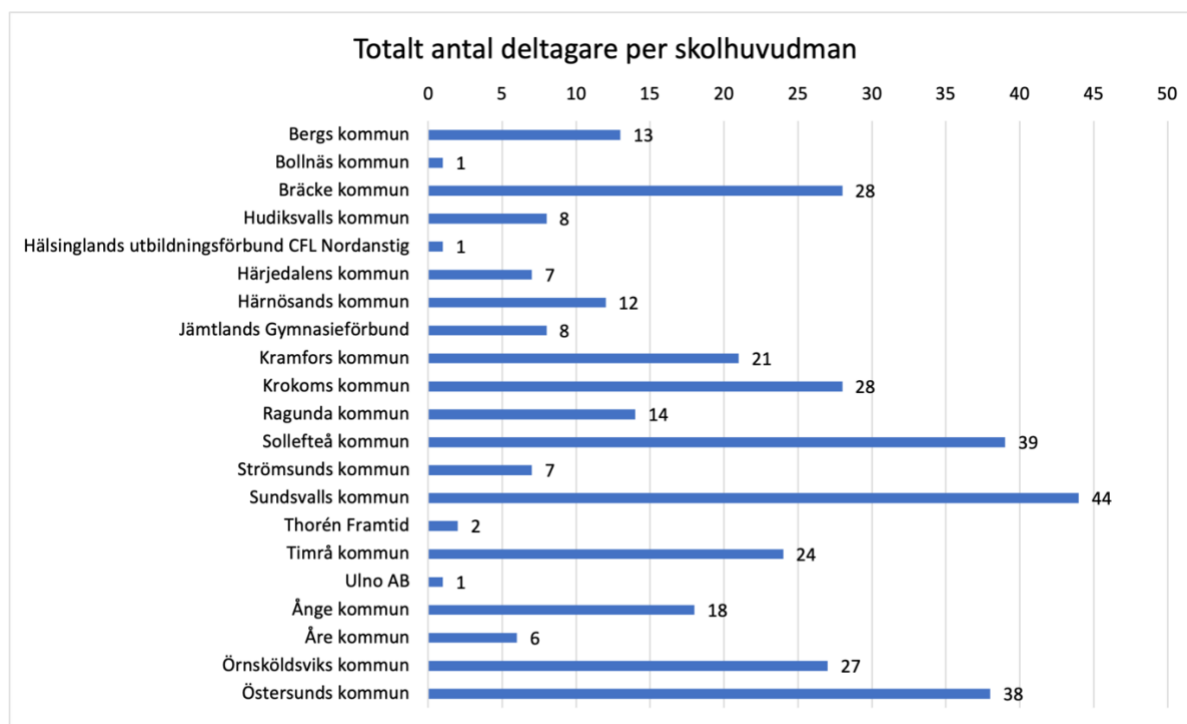
De specialpedagogiska seminarierna vänder sig till speciallärare och specialpedagoger från förskoleklass till vuxenutbildningen inom RUN:s upptagningsområde. Syftet är att ge speciallärare och specialpedagoger möjlighet att ta del av aktuell forskning, utbyta erfarenheter och samverka med speciallärare och specialpedagoger från andra enheter samt bygga upp kontakter som ger effekt mellan träffarna.

Seminarierna har genomförts två gånger per år, totalt sex tillfällen under hela perioden. Under 2022 handlade vårens seminarium om SPSM:s stödmaterial ”Räknagarantin”. Höstens seminarium hade fokus på matematikundervisning och SPSM presenterade den nya modulen i stödmaterialet matematiksvårigheter. Under denna träff presenterade även Malin Norberg, lektor i pedagogik på Mittuniversitetet med inriktning mot barns matematiklärande, sin avhandling ”Från design till meningsskapande: En multimodal studie om elevers arbete med matematikläroböcker i årskurs 1”.

Diagrammet nedan visar det totala antalet deltagare per seminarietillfälle.

Diagrammet nedan visar totalt antal deltagare från respektive kommun/organisation under hela verksamhetsperioden.

Utvärdering av aktiviteten

Genomgående visar utvärderingarna att deltagarna är nöjda med innehållet, känner sig inspirerade samt har fått nya tips och konkreta idéer att arbeta vidare med. Det lyfts också återkommande att aktiviteten inte genererar så mycket nya kunskaper utan mer inspiration och glädje. Den digitala formen (som ersatte fysiska träffar under pandemin) fungerar bra och möjliggör deltagande för många då man kan delta direkt från sin arbetsplats, men att få träffas "på riktigt" saknas och efterfrågas som något att gå tillbaka till.

Effekter i verksamheten

Uppföljningsenkäten skickades ut i slutet av verksamhetsperioden till alla deltagare på de olika seminarierna. Endast 10 deltagare svarade på enkäten.

Få av de svarande formulerar specifika kunskaper eller förmågor de har fått med sig, utan lyfter fram vikten av att få ta del av ny kunskap samt att utbyta tankar och erfarenheter med kollegor runt till exempel organisation och yrkesroll. Några konkreta kunskaper som dock lyfts fram är vikten av att arbeta med ledning och stimulans samt stärkta kunskaper om kartläggning i förskoleklass.

Nya kunskaper och förmågor används i första hand i samtal med kollegor, till exempel i handledning och på lärarkonferenser. Exempel på förändringar som lyfts fram är att personal har förändrat sitt språkbruk, skapat nya rutiner, en förändrad handledning av lärare och elever samt en förändrad organisation kring kartläggning och arbete med täta uppföljningar.

Flera deltagare beskriver att de inte kan se eller inte vet vilka effekter deltagandet har givit i verksamheten på lång sikt. Några beskriver effekter på ett personligt plan, med stärkta kunskaper, ny inspiration, känsla av att vara uppdaterad och ha fått fler infallsvinklar. En skriver: "För dagen ingen effekt i verksamheten än men i våra huvuden har det förändrats så på sikt kommer det att ge ett förändringsarbete".

Huruvida man skulle göra något annorlunda arbete före, under eller efter deltagande så lyfter några fram att mer tid till att återge innehåll och reflektioner direkt efter seminariet kan vara verksamt. En annan ser att det hade varit positivt med flera deltagare från samma skola.

Möjliga slutsatser

Låg svarsfrekvens på såväl utvärderingar som uppföljning gör det svårt att följa upp effekter, analysera aktiviteten och ha underlag för förbättring.

Av de svar som har kommit in kan man utläsa att det är uppskattat att få ta del av föreläsningar och inspel från både forskning och praktik. Återkommande lyfts erfarenhetsutbyte och samtal med kollegor från andra verksamheter fram som givande och viktigt. Inspiration tycks väga tyngre än nya kunskaper.

Man kan utläsa att den största påverkan (effekt) har skett hos den deltagare som har varit med på seminariet. Den individuella deltagaren har fått inspiration, befast kunskap och förståelse för olika teman, nya infallsvinklar och blivit stärkt i sin roll. Dock beskrivs få effekter i organisationen eller vad gäller arbetssätt tillsammans med kollegor och/eller med elever. Faktorer som skulle kunna vara hjälpsamma för detta är mer tid för att återge innehåll efter träffar, dvs. förutsättningar för spridning och gemensamt lärande samt att det får vara fler deltagare från samma skola/verksamhet som deltar.

Samverkansområden

Övningsskoleverksamhet/VFU

Mittuniversitetets VFU-organisation för lärarutbildningen har påbörjat ett arbete med att utveckla och utöka samverkan med fler övningsskolor, för att möjliggöra för universitetets lärarstudenter att genomföra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) inom en övningsskoleverksamhet. Fr.o.m. den 7 juli 2022 finns en ny förordningstext om övningsskoleverksamhet inskriven i Förordningen (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare, vilken alla lärosäten som bedriver lärarutbildning måste förhålla sig till. I förordningen (2 kap.) går det att läsa om särskilda bestämmelser om övningsskolor och övningsförskolor. Årets utvecklingsarbete har bland annat fokuserat på att bygga strukturer för samverkan och att i dialog med skolhuvudmännen bygga ut övningsskoleverksamheten i Mittuniversitetets avtalskommuner.

I november 2022 genomfördes ett didaktiskt seminarium för VFU-handledare och lärare på lärarutbildningen. Didaktiska seminarier är en av de aktiviteter som ingår i årshjulet för samverkan inom lärarutbildningens VFU-organisation och som syftar till att lärarutbildare (både i kommunernas skol-/förskoleverksamhet och på lärosätet) ska få kompetensutveckling och möjlighet att mötas i didaktiska samtal kring aktuell forskning. Årets seminarium handlade om Lena Boströms och Göran Bostedts forskning om Motivation för lärande och enligt utvärderingen uppfattade deltagarna innehållet som relevant och intressant. Även upplägget med digital träff, input i form av föreläsning och efterföljande gruppsamtal uppskattades av deltagarna.

Rektorsprogrammet

Skolhuvudmän med deltagare i Mittuniversitetets Rektorsprogram erbjuds kompetensutveckling i form av seminarier både inom ramen för Rektorsprogrammet och i samband med RUN-riksdagen. Under verksamhetsperioden har seminarierna vid RUN-riksdagarna haft temat "Dialog om skolledarskap och rektorsutbildning", "Dialog om Rektorsprogrammet 2021–2027" samt "Pedagogiskt ledarskap i geografisk periferi. Möjligheter och hinder som platsen erbjuder och hur ledarskap anpassas eller inte anpassas till detta".

Arbetsintegrerad lärarutbildning

Hösten 2019 startade lärarprogrammet Grundlärare med inriktning mot arbete i åk 4–6 NO/Teknik som en arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL). Vid starten var 30 studenter antagna till utbildningen och i dagsläget är 15 studenter kvar i kursgruppen. Våren 2022 pågick ett utvecklingsarbete för att kunna starta en ny omgång hösten 2022 av den arbetsintegrerade lärarutbildningen. Då kommunerna inte kunde erbjuda tillräckligt antal tjänster för att lärarutbildningen skulle kunna fylla antalet platser på utbildningen tog Mittuniversitetet beslutet att inte starta en ny omgång.

Inom Mittuniversitetets organisation för samverkan om AIL finns en operativ grupp där kommunernas kontaktpersoner för AIL och programansvarig från lärarutbildningen ingår. Inicialt fanns även en styrgrupp med skolchefer och representanter från lärosätet som ansvarade för det

strategiska arbetet med AIL. Under våren 2021 flyttades ansvaret för det strategiska arbetet över till RUN:s ledningsgrupp.

Gymnasiesamverkan

Gymnasiesamverkan (GYS) startade 2011 som ett internt utvecklingsprojekt på Mittuniversitetet vars syfte var att i samverkan med kommunerna verka för en högre övergångsfrekvens till universitetsstudier. Under projekttiden byggdes en lärosätesövergripande organisation upp på Mittuniversitetet liksom en extern organisation med representanter från gymnasieskolorna. Dessa två organisationsdelar samverkar i ett gymnasienätverk. Sedan projektet implementerades i ordinarie verksamhet 2017 har gymnasiesamverkan utgjort en del i Mittuniversitetets helhetsgrepp om livslångt lärande. Aktiviteter som gymnasienätverket anordnat för gymnasieelever och gymnasielärare har finansierats av kommunernas medel i RUN och utgjort en del i RUN:s handlingsplan.

Träffarna i nätverket för gymnasiesamverkan har under året 2022 genomförts både digitalt och fysiskt. Nätverket har haft en gemensam storträff där aktiviteter har planerats och utvärderats. Mittuniversitetets Lika villkorsgrupp var inbjudna för att hitta samverkansområden i arbetet för att bryta könsbundna studieval och Barnens Universitet var inbjudna för att hitta möjligheter till samverkan och gemensamt arbete mellan för-, grund- och gymnasieskola. GYS arbetsgrupp bestående av representanter från Mittuniversitetet har träffats kontinuerligt under året för att planera för bland annat webinarier och RUN-konferens.

RUN-konferens

I november vecka 44 genomfördes RUN-konferensen med temat Demokrati. Ett 60-tal anmälde sig och ca 40 deltog. Konferensen erbjöd tre parallella seminariepass med föreläsare från Mittuniversitetet (tre inställda), en öppningsföreläsare från Skolforskningsinstitutet och en avslutningstalare.

Vetenskapsportalen

Under året har GYS tagit fram fyra olika kortfilmer till Vetenskapsportalen, vilket är den plattform där gymnasieelever och -lärare erbjuds inspiration och information till gymnasiearbetet. Filmernas tema kommer utifrån önskemål från gymnasieskolor i nätverket. På Vetenskapsportalen finns även länkar till andra forskarfilmer som inspiration, exempelvis från UR.

I en av de filmerna har fokus lagts på att väcka intresse för att söka efter information kring ett ämne genom att vända sig till ett bibliotek eller självständigt söka information i databaser på internet. Här har humorn tagits till hjälp för att skapa intresse genom att måla upp en scen där en historisk person oväntat dyker upp och en sketch spelas upp. Det har tagits fram tre korta filmer utifrån Idrottsvetenskap. Filmerna spelas in i och omkring de sportlabbs som finns på Vintersportscentrum på Mittuniversitetet i Östersund. Filmerna behandlar ämnen som motivation, målsättning och KBT-triangeln. De är tänkta att fungera som inspiration till ämne att skriva om men är även ämnen som kan vara nyttiga för eleverna att ta del av för sin egen hälsa.

RUN-webbinarium

Under våren 2022 planerades för ett webinarium. Temat för detta var Cirkulär design och Design Open. Inbjudna föreläsare var Anna Sara Fagerholm och Johanna Henriksson. Detta webinarium

ställdes in på grund av för få anmälda deltagare. Ett webinarium med Sven Olofsson har genomförts med gymnasieelever som målgrupp. Initiativet gjordes i samband med Forskarfredag och temat valdes utifrån önskemål från gymnasieskolorna om fler verktyg inför gymnasieelevernas vetenskapliga arbete och det vetenskapliga skrivandet.

ULF-försöksverksamhet - Praktisk skol forskning i samverkan

Under 2022 startade fyra nya ULF-projekt. De två första sker i samverkan mellan forskare och personal från två olika skolhuvudmän, medan de övriga två är projekt där lärare och rektorer från flera olika skolhuvudmän ingår. Deltagande skolpersonal kommer denna gång från andra skolhuvudmän än de som ingick i forskningsprojekten som startade under 2021.

Under året har också ett pilotprojekt om lärarstudenters självständiga arbeten i samverkan genomförts. Projektet innefattade samverkan mellan forskare, handledare och en VFU-skola där några lärarstudenter skrev självständiga arbeten utifrån teman och frågor som lärare på VFU-skolan identifierat. Projektet beforskades av två forskare och har resulterat i en rapport som kommer att utgöra underlag för en fortsättning.

Arbetet med forskningscirklar och nu även aktionsforskningsprojekt har fortsatt. Förutom redan pågående cirklar och projekt har en ny cirkel och ett nytt aktionsforskningsprojekt startats, båda på initiativ av lärare och rektorer hos två olika skolhuvudmän. Här blir det tydligt att denna typ av verksamhet kan leda till fördjupad samverkan då en tidigare forskningscirkel utgjort grunden till ett av de ULF-projekt som fick medel i årets utlysning. Under hösten genomfördes också en kompetensutvecklingsinsats med fokus på aktionsforskning under två halvdagar. Denna insats vände sig såväl till lärare och rektorer i skolväsendet som till lärosätets egna forskare och adjunkter, vilket i sig kan ses som ett sätt att samverka.

Under året har det funnits fortsatt möjlighet att ansöka om så kallade sådd-medel som möjliggör för forskare och skolpersonal att tillsammans ansöka om medel för att planera gemensamma satsningar i form av exempelvis forskningscirklar, aktionsforskningsprojekt eller större praktiska forskningsprojekt. I år har två ansökningar beviljats. Båda beräknas leda till ansökningar om medel för större forskningsprojekt.

Ekonomi

Handlingsplan 2022 med ekonomisk redovisning

Budgeten för 2022 års verksamhet i handlingsplanen utgjordes av totalt 1 400 000 där kommunernas bidrag uppskattades till 930 000 kronor (två kronor per invånare). Resterande del av budgeten utgjordes av överskjutande medel från 2021 på 470 000. Mittuniversitetet bidrar med löner motsvarande 2,40 operativ tjänst och 0,25 ordförandeskap.

Alla medel har inte upparbetats under 2022 på grund av att några av de planerade aktiviteterna inte genomförts då intresset varit lågt. Det har heller inte funnits några kostnader för lokaler, resor för föreläsare samt fika för deltagare i de aktiviteter som genomförts i och med att dessa genomförts digitalt. Budgeten för 2022 rymde dessutom överskott som byggts upp under verksamhetsperioden då kompetensutvecklingsaktiviteter fått ställas in eftersom pandemin medförde svårigheter för skolor att frigöra personal för kompetensutvecklingsaktiviteter. Totalt har 739 000 kronor av de budgeterade medlen upparbetats, vilket innebär att RUN har överskjutande medel för 2022 med 661 000 kronor. Under verksamhetsperioden 2020–2022 finns dessutom ett överskott från kommunernas bidrag på totalt 33 000 kr på grund av en differens mellan budgeterat (uppskattat) kommunbidrag och faktiskt utfall. Överskjutande medel från 2022, vilket blir totalt 661 000 + 33 000 = 694 000 kronor, föreslås föras över till verksamhet under 2023.

I tabellen nedan visas de aktiviteter som finansierats av kommunernas avsatta resurser för verksamheten under 2022 samt förbrukningen av dessa.

Verksamhet	Budget för 2022		Utfall
	Kommun	Extern	
Organisation			
RUN-riksdag			
Ledningsgrupp			
Operativt utvecklingsnätverk (Västra och Östra)			
Summa	300 000		281 000
Nätverk			
Regionalt IKT-nätverk			
Samordnarnätverk för nyanländas lärande		Skolverket	
Språk-, läs- och skrivnätverk (Västra och Östra)		Skolverket	
Summa	50 000		57 000

Kompetensutvecklingsaktiviteter	Budget för 2022		Utfall
	Kommun	Extern	
Att leda en likvärdig skola			
Att leda lärande och utveckling			
Framgångsrikt kollegialt lärande			
Kulturanalys - handledarutbildning			
Kulturanalys - erfarenhetsseminarium			
Fritidshemsseminarier			
Specialpedagogiska seminarier			
RUN-konferens			
Vetenskapsportalen			
RUN-webbinarium			
Summa	750 000		256 000
Samverkansområden			
Övningsskoleverksamhet/VFU			
Rektorsprogrammet			
Arbetsintegrerad lärarutbildning			
Gymnasiesamverkan			
ULF - projekt för praktknära skolforskning		Extern	
Summa	300 000		145 000
Total summa	1 400 000		739 000